

IPARJOGI SZEMLE

XXVI. évfolyam
Jahrgang

HAVI FOLYÓIRAT
MONATSSCHRIFT

GEWERBERECHTLICHE
RUNDSCHAU

1932 május 5. szám
Nr.

Tagsági járulékként..... 10 P
Jährlicher Bezugspreis

AZ IPARJOGVÉDELMI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE

SZERKESZTIK: DR. BÁNYÁSZ JENŐ és DR. FAZEKAS OSZKÁR
SCHRIFTLEITUNG:

Kiadja: az Iparjogvédelmi Egyesület — Herausgegeben von: Verein für Gewerblichen Rechtsschutz, Budapest V., Alkotmány ucca 8.

Versenyjogi és védjegyjogi határ-kérdések

Dr. BECK SALAMON budapesti ügyvéd előadása

II.

A védjegy törvény 7. szakasza, de védjegy törvényünk egész felfogása a védjegy használatára vonatkozó kizárólagossági jogot a lajstromozott árunemmel azonos, illetve ezzel hasonló árunemre korlátozza, illetve a másik oldalról kifejezve a lajstromozás dacára is megengedi, hogy ugyanaz a védjegy más — a lajstromozottal nem azonos és hozzá nem hasonló — árunemre lajstromoztassék. A kizárólagosságnak ez a korlátozása éppen a védjegynek a gazdasági versenyben való szerepében leli magyarázatát. Elütő árúk a versenyben nem találkoznak és így a vállalat érdeke — első pillantásra legalább ezt hinnők, — csak azt kívánja meg, hogy más vállalatnak az övével azonos, vagy hasonló árui ne jelentkezzenek a piacon az ő védjegyük alatt. Elütő árúknak a védjegy használatára a jogosult vállalatra közömbös. A fejlődő élet azonban ezt a bizonyos körülmények között helytálló érvet túlhaladta. Lehetnek és vannak oly közismert védjegyek, amelyek igen nagy elismertségre, tekintélyre tettek és ezen vállalatoknak már nem közönyös az sem, ha az ő árúktól elütő, esetleg távolálló idegen vállalatból származó árúk kerülnek a piacra az övékével azonos védjegy alatt. Amióta a nagyközönség a koncern-vállalatok létezésével megismerkedett, közelesik az a lehetőség, hogy a védjegy azonosságából az esetleg teljesen elütő árut gyártó, de a már ismert védjegy alatt áruit forgalomba hozó vállalat és a védjegy tekintélyét megteremtő vállalat között oly gazdasági összeköttetést sejtjenek, amelynek a valóságban gyökere nincs. Az a vállalat tehát, amely a védjegy törvény 7. szakasza alapján a maga elütő árúira egy elismert tekintélyes védjegyet lajstromoztatna, a valóságban nem létező koncern-gondolat felkeltése révén és a védjegyhez fűződő bizalom alapján a védjegy tekintélyét kitermelő vállalat presztizsét aknázná ki jogosulatlanul a maga számára. Az idegen munka kihasználása „Ausbeutung fremder Arbeitsleistung“ mindinkább vezető gondolatává válik a versenyjognak. De nemcsak a már lajstromozott védjegyet újabb lajstromozott vállalat szempontjából tekinthető adott körülmények között a lajstromozás indokolatlan előnynek, hanem a régebbi védjegy birtokos vállalat szempontjából is járhat az újabb lajstromozás hátránnyal. A védjegy tekintélyét a második vállalat árúinak esetleg gyengébb minősége, vagy a másik vállalat akármiféle üzleti gesztója az előbb említett visszakövetkeztetés révén mégis csak hátrányosan befolyásolja. Ez a lehetőség, a Verwässerung des Markenrechtes, a védjegy elvizenyősödése neve alatt ismeretes.

Ugyancsak az idegen vállalat presztizsére való rátámaszkodás tilalmazottsága, tehát egy versenyjogi szempont támasztja alá a védjegy-judikatúránknak a már a verseny törvény előtt szintén fennállott gyakorlatát, amely idegen védjegyeknek a „system“, vagy „à la“ kifejezésekkel kapcsolatban való használatát meg nem engedettnek mondotta.

A formális joggal úzható visszaélésnek egyik újabb aktuális válogatás a Ihering-i „Kampf ums Recht“ gondolat körébe esik. A védjegy birtokos vállalat hosszabb időn keresztül eltűri, hogy egy konkurrens vállalat a javára lajstromozott védjegyet használja anélkül, hogy a használat ellen fellép. Egy adott időpontban azután, lajstromozására támaszkodva, a másik versenytárs ellen fellép és a használat abbahagyását kívánja. A papíros igazság mellett szól és támogatja őt az elméleti felfogás is, hogy a belajstromozott védjegy a lajstromozottság tartama alatt szabaddá nem válhatik. A körülmények alakulása azonban a joggal való visszaélés tüneteit mutathatja fel, ha a védjegy birtokos vállalat a

lajstromozott védjegyet saját maga gyakorlatilag nem is használta, hanem csak defenzív védjegyként kezelte, vagy egy újabb kedvelt kifejezéssel élve, Vorratszeichen gyanánt készletben tartotta, viszont a másik versenytárs a védjegyet gyakorlatilag is használta, annak népszerűsítése érdekében nemcsak költekezett, hanem esetleg az áru jóságával, minőségbeli kiválóságával annak tekintélyt is szerzett. A magyar gyakorlatban ez a helyzet nem igen adódott, mert bírói döntés e téma tekintetében tudunkkal nem keletkezett. A német gyakorlatban a téma eléggé otthonos. A német bírói gyakorlat és az irodalom álláspontjának jellemzésére idézem Seligsohn védjegyjogi kommentárjából a következőket: „Wartet er längere Zeit mit der Klage, so wird darin trotz seiner Kenntnis der Verletzung noch kein Einverständnis mit dem Zeichen zu finden sein (reichsgerichti határozat idézve). Langjährige Duldung in Verbindung mit anderen Tatsachen können aber namentlich bei zweifelhafter Rechtslage als Verzicht auf das Widerspruchsrecht gedeutet werden, da es dann gegen Treu und Glauben verstösst, dass man ruhig mit ansieht, wie Arbeit und Kosten auf ein Zeichen verwendet werden, das man angreifen kann.“ (Reichsgerichti ítélet idézve. 3. kiadás, 143. lap.) Ugyaníly szellemben nyilatkozik Rosenthal: „Niemals darf gebilligt werden, dass jemand einen anderen für sich arbeiten lässt, um dann mit dem Anspruch hervortreten, das Ergebnis der fremden Bemühungen einzuheimsen.“ (8. kiadás, 45. lap.) Bányász Jenő Seligsohn és Rosenthal felfogásával egyező nézetet nyilvánít Védjegyoltalom című könyvében (149. lap), de az ő álláspontja csak a defenzív védjegy esetére szól, holott a valójában használt védjegy birtokosára is ugyanazon rendelkezéseknek kell érvényesülnie.

Új megvilágítást kapott a versenyjogi szempontok útján a védjegyes ábrák színének elbírálása is. Védjegyjogi elv, hogy a védjegy abban az alakban képezi oltalmat tárgyát, ahogy az lajstromoztatott. Ezen alapelvből kifolyólag a védjegy törvény alapján a védjegyre a színe is oltalomban részesül, de csak azon színbeli kivétel kap oltalmat, amely színben a lajstromozásakor az ábra letétetett. Ezt a szűkkeblű álláspontot a versenyjogi szemlélet szerencsésen kiegészíti és a védjegyre a belajstromozott alaktól elütő színben történt kivétel, ha egyébként maga az ábra azonos, a védjegy birtokos jogait sérti és pedig akkor is, ha a védjegy birtokos maga is használja a kérdéses színben a maga ábráját, de akkor is, ha a védjegy birtokos, csak a lajstromozásra bejelentett színbeli kivételben veszi igénybe az ábrát. A színnek ezen magánjogi oltalma mellett már csak másodrendű kérdés, hogy a lajstromozott szín részesül-e védjegy büntetőjogi oltalomban is. A lajstromra szorító védjegyoltalom és a büntetőjogi — kiterjesztésre nem alkalmas — rendelkezés szigorúbb felfogása a nem lajstromozott szín büntetőjogi oltalmának megtagadását motiválják.

Védjegy törvényünk 29. §-a, illetve a novella 12. szakasza előírja, hogy ha valamely védjegyügyben a kereskedelmi minisztérium döntése alá tartozó előkérdés válik fontossá, a miniszter döntéséig felfüggesztendő. A felfüggesztést a védjegy bitorlási eljárásban kapcsolatban rendeli el a törvény azon kézenfekvő okból, hogy az elbírálás egysége, úgyszintén a büntető fórumok és a kereskedelmi minisztérium döntése között az összhang biztosíthatóság. Az összhang megteremtése aktuális lehet a polgári per és a kereskedelmi minisztérium előtt folyó védjegy per között is. A Kúria kezdetben a polgári per felfüggesztésének álláspontjára helyezkedett, újabb azonban rendszerint mellőzi a felfüggesztést azzal az indokkal, hogy a verseny törvényre alapított igény a kizárólagos versenyjogi szempontok alapján is elbírálható és így a miniszteri döntés bevárására szükség nincs. Ezt a megoldást nem tartjuk szerencsésnek, mert éppen a törvénynek az egységes elbírálás biztosítására vonatkozó célzata megy a felfüggesztés mellőzésével veszendőbe, mint ahogyan legújabbban meg is tör-

Megjelent 1932. sept. 13

1932 IX/13

tént, hogy a Kúria a felfüggesztés mellőzésével a polgári perben az abban hagyás kötelezettségét megállapította, amivel ellentétben a kereskedelmi miniszter a védjegy hasonlóságát tagadó döntést hozta a védjegy törlési perben. A bevezetőben hangoztatott azon szempontunk, hogy a törvények, mint az egységes jogrend párhuzamosan futó darabjai egymást kiegészítve alkalmazandók, a felfüggesztés mellőzésével keletkező zavarokkal csak alátámasztást nyert. Ha a tényállás több jogág szabályvilágával kerül érintkezésbe, valamennyi aktuálissá váló szabály együttesen alkalmazandó. Rossz mentegetőzési kísérlet, ha az apai felelősségrevonással szemben a fiú, akit az apa barátja az autóbusszon cigarettázní látott, apjának arra a kérdésére, hogy ki engedte meg a dohányzást, zavarában azzal próbálja magát kivágni, hogy az autóbusszon elhelyezett tábla szerint az autóbussz tetején a dohányzás szabad. A gyermek nem számolt azzal, hogy a dohányzás megengedettsége nemcsak az autóbussz közlekedési rendjében nyer szabályozást, hanem neki a szülői tilalommal is számolni kell. Logikai és jogalkalmazási hiba, ha a több szabályvilág uralma alá tartozó tényállást az egyik szabályvilág kikapcsolásával bírálják el. A konkrét témára visszatérve, itt is érezhetővé válik az eszmei javak különböző területén a hatásköri egység megteremtésének szüksége. A hatásköri egység kívánságával elérkezünk iparjogvédelmi reformunk talán legsarkalatosabb pontjához és egyúttal előadásunk végéhez.

Joggyakorlat*

Hitelrontás. A kir. törvényszék szerint a versenytárs ama kijelentése, hogy „vigyázzon, nehogy úgy járjon, mint X. aki a pótmunkáért nagy összegeket fizetett”, továbbá „a versenytárs garanciája sem jobb, mert ő is tönkremehet”: oly kijelentések, amelyek alkalmasak a versenytárs hitelének és hírnevének a megrontására. (Bp. Tsz. 3907—931.)

A papírpoharakon alkalmazott különböző díszítő jelzések védelme. A bíróság a konkrét peres ügyben a kamarai vélemény alapján megállapítja, hogy a papírpoharakon alkalmazott díszítések a papírkereskedők körében különbözőbb jelentéssel nem bírnak. A papírpoharak tekintetében a fogyasztókörözönségnek a tej és más hűsítő italokat gyártó és forgalomba hozó vállalatok tekintendők. (Bp. It. Tábla 1919—931.)*

Felfolyamodás. I. Alperes azon az alapon támadta meg a Vb. ítéletét, hogy a felperes által becsatolt cégkivonat szerint a felperesi cég egyedüli tulajdonosa meghalt, hagyatéka pedig még átadva nem lett. A kir. ítéletábla a felfolyamodást elutasítja, mivel ez a támadás nem tartozik a 23.900/1924. I. M. számú rendeletben felsorolt és felfolyamodással megtámadható esetek közé. (Bp. It. Tábla 201—932.) — II. A bíróság az ítélethozatalt mindaddig függőben köteles tartani, amíg a Vb. egyik tagja elleni kizárási kérelem elbírálást nem nyert. (Bp. It. Tábla 327—932.)

Az árun feltüntetett adatokat a versenylvállalatnak figyelmen kívül kell néznie, különösen áll e megállapítás, ha az árun maga a védjegy és a „törvényesen védett” szavak vannak feltüntetve. Az indoklás szerint az, aki a való helyzetet súlyos gondatlanságból nem tudja meg, egy tekintet alá esik azzal, aki a való helyzetet ismeri. (Bp. It. Tábla 11.721—931.)*

A Kúria és a védjegyhatóság ellentétes döntése. Mint ismeretes, a Kúria a Jury szakvéleményével egyetértően a „Shell-Tox” és „Fly-Tox” megtevesztő hasonlóságát megállapította. E megállapítással szemben a kereskedelmiügyi miniszter az idézett szavak hasonlóságát nem látja fennforogni. A kereskedelmiügyi miniszter az indoklásban utal arra, hogy abból a körülményből, hogy valamely összetett szóból álló védjegynek egy kiragadott szavát (Tox) a konkurrens vállalat a maga javára felhasználja, nem következik, hogy a védet áru megjelölésére belajstromozott védjegy, ne azon alakjában képezze a döntés tárgyát, amelyben az a lajstromba (Shell-Tox) letéttetett. Az ítélet indoklása utal továbbá arra is, hogy a felperesi védjegy (Fly-Tox) lajstromozását megelőzően Magyarországon már „Tox” szóval készített védjegyek általában, de rovarirtó szerekre különösen is utalmat élveztek, vagyis a „Tox” szó nem lévén felperes szellemi terméke, az a felperesi védjegynek vezérszava sem lehet. (K. M. 314—931.) A helyzet tehát már most az, hogy a Shell-Tox védjegyoltalma fennáll, ellenben a Kúria ítélete folytán az üzleti életben forgalomba nem hozható. Újabb súlyos adat a kérdések mielőbbi szabályozásához.

A nagyfokú bizonytalanság, a helytelen árumegjelölés használatának következménye alól felmentheti a versenytár-

sat. A budapesti kir. törvényszék immár másodizben és pedig az eddigi joggyakorlattal ellentétben, felmenti azt a versenytársat, aki pamutáruin alkalmazta a „vászon” megjelölést. Az ítélet indoklása a kamarai Jury véleményére hivatkozik, amely utal arra, hogy a „vászon” árumegjelölés kérdésében a forgalmi piacon nagy bizonytalanság van. A Jury erre való tekintettel megállapítja, hogy a „vászon” szó kizárólag csak lenből vagy kenderből készült árun alkalmazható, míg pamutvászon árun alkalmazva, megtevesztő jelleggel bír. A kir. törvényszék a Jury e megállapítása alapján alperest felmentette. (Kir. Tvsz. 37.843—931.) Nagyon természetes, hogy ez csupán a Jury elvi jelentőségét megelőző téves „vászon” elnevezésekre vonatkozatható. A jövőben a pamutárun alkalmazott „vászon”-elnevezés már a versenytörvény tilalma alá esik.

«Lerakat» cégtoldal használata az olvasóban azt a hitet keltheti, hogy a versenytárs egy külföldi cég belföldi lerakata. Miután a felirat nem fedi a valót, e cégtoldal a cég magyar szövegének használata mellett is kimeríti a reklámszédelés (2. §.) tényálladási elemeit. (Bp. Tsz. 39.102—1931.)

Angol nyelven szövegezett címkék és dobozok forgalombahozatala, különösen ha a versenytárs nem is létező idegen angol cégre utal, a vásárlókörözönségben annak dacára, hogy valóban magyar árut ad és e körülményt közönséges figyelem mellett észre nem vehető módon igyekszik feltüntetni, külföldi áru hitét kelti, a vásárlókörözönségnek a külföldi árukkal szemben általánosan észlelhető előítéletét használja ki. (Bp. Tsz. 39.102—1931.)

A hirdalokban közzétett közlések mérlegelése. A budapesti kir. törvényszék megállapítja, hogy azon „közlések”, amelyek nem az egyes cégek által tételnek közzé, hanem mint az illető lap közlései szerepelnek és amelyekről meg nem állapítható, hogy azok az érdekelt cég részéről tételtek közzé, a versenytörvény szempontjából kifogás tárgyává nem tehetők. A Vb. e felfogással ellentétben egy konkrét esetben utal arra, hogy az oly közlés, amely nyilvánvalóan valamely üzleti vállalat érdekeit szolgálja és amely ellen, annak ismételt közzététele miatt sem emelt kifogást, olybá veendő, mintha a közlés az érdekelt vállalatától származna. (Bp. Tsz. 39.102—1931.)

Gyümölcsáruk formájának és illatának szappanárukban való visszaadása. A kir. törvényszék egy konkrét peres ügyben megállapítja, hogy a citrom formájának és illatának szappanáruba való öntése, illetve illatosítása, még nem nyújt kizárólagos jogot a versenylvállalatnak arra, hogy e természetes közkinés használatát másokat eltilthasson. (Bp. Tsz. 40.883—1931.)*

Közös érdekelttség. A versenylvállalatok közös érdekelttségét megállapítja ama ténykörülmény, hogy az érdekelt vállalatok egy és ugyanazt a védjegyes árut hozzák forgalomba és pedig a közös tulajdont alkotó üvegekben és azonos címkével. (Kúria 2097—931.)

A reklámtábláknak figyelemmel kell lenniük a versenylvállalatok jogos reklámérdekeire. Felperes hatalmas (20 méteres) táblája, amely egy egész falat takart be, a vásárlótogató közönségben azt a téves hiedelmet keltheti, hogy a reklámtábla oldalán elhelyezett összes hasonló természetű áruk (rádió), a felperes vállalatának áruit mutatják be. A Kúria figyelembevette a Nemzetközi Vásár szabályzatát, amely szerint minden jelentkezés elfogadása abban a feltevésben történik, hogy a kiállító egyén vagy cég a többi kiállítók jogos érdekeit figyelembe tartja. A felperesnek egész falat beborító reklámtáblája a közönségben téves hitet keltett volna, ami a többi kiállítók érdekeit sérthette. (Kúria.)

Kártérítés hiteltudósítás miatt. Egy festőművész meg akarta bízni felperest 200 darab bekeretezett festményének bizományi értékesítésével s ezért információszerzés céljából az alperesi hiteltudósító irodához fordult. Az ettől kapott kedvezőtlen információ miatt a megbízás elmaradt. A Kúria elutasítja a keresetet, mivel a hiteltudósító nem járt el sem jogellenesen, sem vétkeesen, mikor üzleti érdeklődésre, a felperesről a végrehajtásokra is utalva, oly nyilatkozatot („kissé könnyelmű”) adott, hogy őt nem tartja hiteltösszeköttetésre ajánlhatónak és egyéb megbízásokra teljesen megbízhatónak. A végrehajtásoknak üzleti jelentősége szempontjából nem lényeges az, vajjon a tartozások az adós felperesnek személyes vagy üzleti tartozásai voltak-e. (Kúria 4595—930.)

Felelős szerkesztő: dr. Fazekas Oszkár

Szerkesztőség: V, Alkotmány uca 8., III. em.
Aut. 264—03

Kiadóhivatal: VII, Erzsébet körút 5., I. em.
Telefón: József 462—99

* A csillaggal jelzett jogesetek nem jogerősek.